

## Ämne: NO (Naturorienterande ämnen)

### Årskurs: Åk 1-3

#### Lektion 4 - Naturens olika delar runt oss

Lektionen handlar om att ge eleverna en grundläggande förståelse för naturens olika delar och hur de samverkar i vår närmiljö. Syftet är att eleverna ska lära sig känna igen och namnge viktiga inslag i naturen, till exempel växter, djur, mark och vatten, och förstå att dessa delar bildar ett sammanhang.

#### Innehåll och aktiviteter:

- Genomgång och samtal om vilka delar som finns i naturen runt skolan eller hemmet, till exempel träd, gräs, insekter, fåglar, jord och vatten.
- Lättare observationer och promenad utomhus där eleverna får identifiera och undersöka några av dessa naturdelar.
- Kreativ övning där eleverna får rita eller skapa collage av vad de ser i naturen.
- Diskussion om varför dessa delar är viktiga för varandra och för livet i naturen.

#### Lärandemål:

- Eleven kan känna igen och namnge olika delar i naturen.
- Eleven visar förståelse för att naturen är ett samspel mellan växter, djur och miljö.
- Eleven kan med egna ord berätta om något i sin närmiljö och hur det hänger ihop med andra delar.

#### Koppling till centralt innehåll (Lgr22, NO, åk 1-3):

Eleven ska upptäcka och beskriva naturens olika delar och enkla samband i naturen.

---

### Utomhusobservation av naturens delar - Lektionsplan för åk 1-3

#### Syfte och mål

Eleverna ska få möjlighet att upptäcka och undersöka olika delar av naturen i sin närmiljö. Målet är att eleverna ska kunna identifiera och namnge några

växter, djur och naturföremål samt förstå att dessa ingår i ett sammanhang.

## **Material och förberedelser**

- Block eller tejpade papper och pennor för anteckningar eller teckningar
- Kamera eller surfplatta (om tillgång finns) för att dokumentera fynd
- Förbered en enkel checklista med saker att titta efter (t.ex. träd, blad, blommor, insekter, fåglar, stenar, jord)

## **Steg-för-steg genomförande**

### **1. Introduktion (5 min)**

Samla eleverna och prata kort om vad naturen är och att den består av olika delar som hänger ihop. Visa exempelbilder eller föremål som träd, blad eller insekter. Gå igenom checklistan med vad ni ska leta efter.

### **2. Utomhusaktivitet (15-20 min)**

Ta med eleverna ut i närmiljön, till exempel skolgården eller en park.

- Låt eleverna i små grupper eller par gå runt och försöka hitta saker från checklistan.

- Be eleverna titta noga, känna på saker (om det är lämpligt) och fundera över hur dessa saker hör ihop med varandra.

- Eleverna kan rita eller skriva vad de ser i sina block, eller ta bilder.

### **3. Samling och samtal (5-10 min)**

Samlas igen och låt grupperna berätta vad de har sett och undersökt.

- Ställ frågor som: Vad hittade ni? Hur tror ni dessa saker är viktiga för naturen?

- Samtala om varför det är viktigt att ta hand om naturen.

### **4. Avslutning**

Summera vad ni har lärt er och uppmuntra eleverna att fortsätta observera naturen runt omkring i vardagen.

## **Förslag på frågor och uppgifter till eleverna**

- Kan ni hitta något som är levande? (t.ex. en insekt, en blomma)
- Vad tror ni att djuret eller växten behöver för att må bra?
- Kan ni hitta något som är dött eller icke-levande? (t.ex. sten, vatten)
- Hur hänger de olika delarna ihop tror ni?

---

## **Hur hänger naturens olika delar ihop? - Metoder för åk 1-3**

### **1. Enkla experiment och aktiviteter**

- **Kretslopp i mini-akvarium:** Visa med en burk eller akvarium där vatten, jord, växter och smådjur finns tillsammans. Fundera

tillsammans på hur dessa delar påverkar varandra, t.ex. växter ger syre, djur andas och avger näring till jorden.

- **Matkedja med bilder:** Skapa en bildkedja där eleverna parar ihop djur och växter som äter varandra, t.ex. gräs → kanin → räv, för att visa att alla är beroende av varandra.

## 2. Berättelser eller metaforer

- **Trädets familj:** Berätta en saga där trädets blad, rötter, djur och solen är familjemedlemmar som hjälps åt för att må bra och växa. Detta hjälper eleverna förstå samspel och samarbete i naturen.
- **Naturens nät:** Beskriv naturens delar som trådar i ett nät där varje tråd håller upp resten, om en tråd går sönder påverkas hela nätet.

## 3. Samtalsfrågor och diskussioner

- Vad händer om det inte finns något vatten?
- Vad skulle hända om inga bin fanns som pollinerar blommor?
- Hur hjälper djuren växterna?
- Låt eleverna ge egna exempel från deras närmiljö och fundera på sambanden.

## 4. Visuella hjälpmedel

- Använd bilder eller konkreta föremål från naturen och visa hur de hör ihop, t.ex. rötter under ett träd, blad högt upp, insekter på blommor.
- Rita eller skapa ett enkelt "naturdiagram" på tavlan som visar hur djur, växter, vatten och jord samverkar.

---

## Skapa mini-akvarium - Aktivitet för åk 1-3 om naturens kretslopp och samspel

### Syfte och mål

Eleverna ska skapa ett enkelt mini-akvarium tillsammans genom att samla naturmaterial under en promenad. Målet är att eleverna ska observera och förstå hur vatten, jord, växter och smådjur tillsammans bildar ett levande system där varje del påverkar de andra.

### Material och förberedelser

- Små genomskinliga burkar, plastlådor eller magasinsglas (ett till varje elev eller grupp)
- Låsbar plastpåse som skydd för burk/låda (valfritt)
- Block och pennor för anteckningar eller teckningar

- Checklista för vad eleverna kan samla: lite jord, små växter (t.ex. mossor), småkryp (t.ex. myror, små insekter), lite vatten

## Steg-för-steg genomförande

### 1. Introduktion (5 min)

Berätta om mini-akvariet som ett litet hemma-natur-ekosystem där olika delar behöver varandra. Visa gärna ett färdigt exempel eller bilder.

### 2. Promenad och insamling (15-20 min)

Gå ut i närmiljön (skolgård, park eller skogsdunge). Eleverna samlar små mängder jord, små växter och försöker hitta smådjur (som insekter eller myror) som får plats i deras burk/låda. De kan samla lite vatten ifall det finns.

### 3. Skapa mini-akvarium (10 min)

Tillsammans lägger eleverna i sina burkar: jord i botten, växter ovanpå, lite vatten och smådjur försiktigt på plats. Låt burken stå med lock eller plastpåse över för att skapa ett slutet system som andas.

### 4. Observation och samtal (10 min)

Titta på mini-akvarierna och samtala om vad som finns där: Vilka delar såg ni? Hur tror ni de kan hjälpa varandra att leva? Vad behövs för att allt ska må bra?

### 5. Uppföljning

Elever kan ta med burkarna hem eller ha dem i klassrummet för att följa vad som händer och skriva eller rita sina observationer.

## Frågor och reflektion

- Vad hände med växterna och djuren i mini-akvariet?
- Varför behövs vatten och jord?
- Hur ger växterna syre och varför är det viktigt?
- Kan ni se hur naturens delar hänger ihop i mini-akvariet?

Tags: [Planering](#)